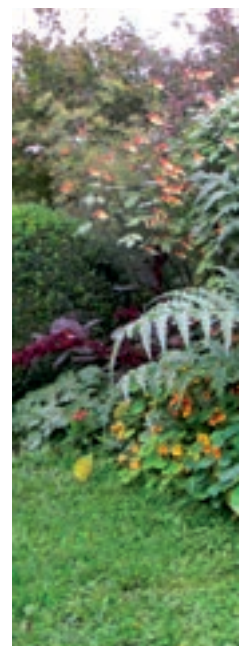

Árnyéki pihenőhely hortenziák, sásliliomok, borostyán között

Hagyták, hogy az árnyliliomok és a páfrányok között növekedjenek a talajt betakaró gyomok és a moha is. Segítenek a nedvesség megtartásában

A SOKFÉLELÉSÉG KERTJE

Az állatok, növények, gombák, mikroorganizmusok és egyéb élőlények sokféleségének fontosságáról, a biodiverzitásról egyre többet hallunk és olvasunk. Aki járja a természetet, annak megszokott a sokszínűség. Többen hiszik, hogy az a sokféleség, ami az élővilágban létezik, magától működik és azzal az embernek semmi dolga. Pedig akinek csak egy aprócska balkonja, terasza, vagy éppen kisebb kertje van, sokat tehet a fajok, fajták változatosságának megőrzéséért a városi környezetben is.

Az elmúlt évtizedekben az emberi jólét iránti igény, ennek technikai megvalósítása és maga az urbanizáció jelentősen lecsökkentette az élővilág sokszínűségét. Egyre kevesebb a beporzó rovar, a talajok termékenysége csökken. Az élőhelyekért való versengés egyre jelentősebb, az erőteljesen terjeszkedő, invazív növények kiszorítják maguk körül a gyengébbeket. Mindez jelentősen befolyásolja a sokféleséget, rossz irányban. Nézzük hát, mit tehetünk azért, hogy ne csak mi, hanem velünk együtt kertünk élőlényei is jól érezzék magukat.

Élőlények a kertünkben

A kertet, de annak tágabb környezetét is érdemes holisztikus egységként megismerni. Figyeljük meg, milyen növény-, rovar- és madárfajok, -fajták élnek ott, azoknak milyen élettérre, milyen körülményekre van szükségük. Gondoljuk végig, hogy ennek létrejöttét mi hogyan tudnánk segíteni. Járjunk nyitott szemmel. Például telepítsünk olyan növényeket, melyek termése a madarak táplálé-

ka, ágai pedig alkalmasak madárfészkek építésére. Napos helyre építsünk kicsi támfalakat, helyezünk el sziklákat, ahol az apró hüllők napozni tudnak. Tegyük nagyobb ágakat, fatörzseket is a kertbe, melyek alatt árnyékba húzódhatnak a rovarok. Alakítsunk ki madáritatókat, télen etessük a madarakat.

Készítsünk rovarhoteleket bűvő- és szaporodóhelyként. Dísz- és haszonnövényeket együtt, vegyesen ültessük az ágyásokba. Barátkozzunk meg azzal, hogy élnek a kertben például darazsak, pókok, levéltetvek, fülbemászók, futóbogarak és hernyók is, melyek nem mindig kedvesek nekünk, de

FOTÓ: MEGYESI ÉVA, ZÖLDEBB VÁROSOKÉRT NONPROFIT KFT., PIXABAY

Az óriásverbéna, a dália és a pillangóvirág a lepkék és a méhek kedvencei

Egynyári növények sokfélesége
évelőkkel kiegészítve.
Az előtte lévő füves terület
sem klasszikus gyepté.

Gólyaorr, palástfű és díszfüvek között nyílnak a rovarcsalogató
egynyáriak, a dália, az amaránt és a díszcsalánok

más élőlények számára azok. Ezáltal a kertünkben is ki tud alakulni egy természetes körforgás, ahol a növény télen táplálja a madarat, a madár pedig tavasztól ősziig fogyasztja azokat a kártevőket, melyek a növényeink ellenségei. Más kicsi élőlények pedig beporozzák a növényeket, melyek végül nekünk, és újra a madaraknak adnak táplálékot. Közben a talajban is aktív élet zajlik. Folyamatos a szerves anyagok lebontása és a növények számára felvehető tápanyaggá alakítása. A növények életük befejeztével a komposztálódás után egy következő élet táplálékaivá válnak. Ha ennek a rendszernek megértjük a fontosságát, már kevésbé fog zavarni bennünket, ha a gyepté vadvirágos rétté alakul és tele lesz méhekkel. Hagyni fogjuk, hogy az addig gyomnak tartott növények közül néhány beköltözzön a virágágyásunkba, és bevonzza a pillangókat. Oda fogunk figyelni a szerves- és műtrágyák közötti különbségekre és a tápanyag-utánpótlásra már nem a műtrágyát fogjuk választani.

Növénytelepítés

Ha a biodiverzitás fontos számunkra, a növények kiválasztásakor az esztétikán és a célszerűségeken túl sokkal szélesebb körűen kell gondolkodnunk. A kert éghajlata, talaj- és fényadottsága legyen az alap, átgondolva azt is, milyen lehetőségeink lesznek hosszú távon az öntözésre. Tehát honos társulásokból, honos fajokból válasszunk, és azokat egészítsük ki a számunkra igazán kedvesekkel. Ha ezt tisztáztuk, akkor a fajták között legyenek olyanok, amelyek a vegetációs időszak valamelyik részében virágport, nektárt termelnek, így adva táplálékot a madaraknak, méhekknek, más beporzóknak. Legyen többszintes növényállományunk, vagyis a gyepté mellett jelenjenek meg az évelők, a cserjék és a lombos fák, valamint a gyümölcsstermők és a zöldségfélék is. Lecsökkennek a fenntartási munkáink, ha olyan fajták kerülnek egymás mellé, melyek erősítik egymás önfenntartó képességét és

rövid időn belül zárják a talajt. Így csökken a gyomosodás veszélye, a változatos fajtársulás pedig egészséges, jó erőben levő növénycsoportot eredményez. Így kevesebb munkánk lesz, az egyes fajták túlzott terjedését kell csak megakadályozni, hogy a fajták változatossága hosszú időn keresztül fennmaradjon.

Gyep

Örök téma, mekkora legyen, és hogyan neveljük a frissen vetett fűmagokból golfpálya minőségű gyepet. Egy biodiverz kertben nem cél a gyommentes angolpázsit. Ez monokultúra valójában, ahol nem érvényesül a biológiai sokféleség. A rendszeres nyírás, műtrágyázás, öntözés – ami nélkül nem lesz szép, egyenletes gyepünk – sok munkát és energiát igényel. Klasszikusan jó minőségű gyepet csak ott alakítsunk ki, ahol erre labdajátékokhoz van szükség. Máshol vessünk vadvirágos gyepet, ami színes, állatbarát és sokkal kevesebb munkát ad.

Vadvirágos rézsű és hagyományos
fenntartású gyepfelület együttese

Búvó- és szaporodóhelyek
a rovarhotelek

Színek és illatok

Törekedjünk arra is, hogy az évszakok színei, illatai jelen legyenek. A tavasz hagymásai, a nyár élénk évelői, az őszi színes lombjai, a virágágyások között beérő gyümölcsök és zöldségek váljanak kedvenceinkké. Ebbe a változatosságba helyezzük bele magunkat. Legyen több ponton akár csak egy kicsi ülőhely is, ahonnan szemlélhetjük a kert csendjét vagy éppen nyüzsgő életét. A kert feltölt, pihentet és olyan elfoglaltságot ad, ami semmivel sem összehasonlítható. Élünk és lélegezzünk együtt a kertünkkel!

Megyesi Éva